

รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

Model of Cooperation Mechanism and Education Management to Develop Professional Competencies

ทรงนกร การานา¹ อภิขญา ขวัญแก้ว² ฤทัย ประทุมทอง³ และฉารีเมาะ หัตยีย⁴

Songnakorn Karnna¹ Apichaya Khwankaew² Ruthai Prathoomthong³ and Chareefah Hutye⁴

¹⁻⁴ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา

Faculty of Industrial Education and Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla

¹ Corresponding Author: E-mail: songnakorn.k@mutsv.ac.th

Received: 2 พ.ย. 66 Revised: 23 ธ.ค. 67 Accepted: 10 ก.พ. 67

DOI: 10.14416/j.ted.2025.12.011

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ 2) สร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ และ 3) ประเมินรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างจุฬารักษาศรีวิชัย ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากภาคมหาวิทยาลัย 2) ตัวแทนจากภาคการศึกษา 3) ตัวแทนจากภาคเอกชน และ 4) ตัวแทนจากภาคประชาชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แบบประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบและแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานตามรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 องค์คณะ ได้แก่ องค์คณะที่ 1 คณะกรรมการฝ่ายบริหาร องค์คณะที่ 2 คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน และองค์คณะที่ 3 คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาและบริหารจัดการแพลตฟอร์มทางการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ และ 2) ด้านทรัพยากร องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ (Achievement) และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การดำเนินงาน (Doing) และ 4) การประเมินผล (Action) โดยรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบ

กลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานตามรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลไกความร่วมมือ การบริหารจัดการศึกษา สมรรถนะวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the components of cooperation mechanisms and educational management to develop professional competencies, 2) establish a model of cooperation mechanisms and educational management to Develop Professional Competencies, and 3) evaluate a model of cooperation mechanisms and educational management to Develop Professional Competencies. The group of informants and experts was purposive sampling from the Quadrilateral Cooperation Network consisting of 1) representatives from the university sector, 2) representatives from the education sector, 3) representatives from the private sector, and 4) representatives from the public sector. The research instruments were study records, interviews, assessments of the appropriateness, assessment of the feasibility and usefulness, and questionnaires of the satisfaction of stakeholders with the implementation of the model. The statistics used to analyze data include content analysis, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: the components of cooperation mechanisms and educational management to develop professional competencies consist of 4 main components: Component 1: the collaborative network consists of 3 organizations: 1) executive committee, 2) operations committee, and 3) educational platform development and management committee. Component 2: the scope of duties of the collaborative network consists of 2 aspects: 1) academic and 2) resource. Component 3: The educational management approach for professional competency development consists of 4 parts: 1) input, 2) process, 3) output, and 4) achievement conditions. Component 4: the cooperation mechanism management process consists of 4 steps: 1) planning, 2) organizing, 3) doing, and 4) action. Evaluation of the suitability of Cooperation and educational management mechanisms for professional competency development was at a high level. It is feasible and useful to implement at the highest level. The stakeholders were satisfied with the cooperation mechanism and educational management for professional competency development was at the highest level.

Keywords: Cooperation Mechanism, Educational Management, Professional Competencies

1. บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการปฏิรูปการศึกษา เพื่อดึงดูดให้การจัดการศึกษาทุกระดับมีความสอดคล้องกัน ผู้เรียนมีคุณภาพ จบออกไปแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ [1] จังหวัดสงขลาซึ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ที่มีความพร้อมทั้งสถาบันการศึกษา สถานที่พักอาศัย และประชาชน ในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษ

แต่การจัดการศึกษาของจังหวัดสงขลา นั้น ยังประสบปัญหาหลัก คือ 1) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาส่วนใหญ่มีมาตรฐาน คุณภาพที่แตกต่างกันระหว่างสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงกับ สถานศึกษาทั่วไป 2) หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดขาด การบูรณาการการจัดการศึกษาร่วมกัน ขาดความเชื่อมโยง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การจัดการเรียนการสอน ขาดการ กำกับนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง

ในทุกระดับ 4) ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีน้อย 5) ประชาชนขาดความตื่นตัวในการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าทันความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสังคมและความเป็นประชาคมอาเซียน 6) ขาดการรวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้สู่สาธารณะค่อนข้างน้อย 7) ขาดการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 8) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนอื่นมีน้อยและได้มีแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาดังกล่าว คือ 1) หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานงบประมาณที่ได้รับเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่นำมาใช้ในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) พัฒนาครูผู้สอนตามโครงการพัฒนาครูทั้งระบบให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกคน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น 4) สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนด้วยระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีให้กับโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตลอดจนสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีให้สถานศึกษา [2],[3] ดังนั้นแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดสงขลา จึงมุ่งเน้นประเด็น 1) เพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน 2) ลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับจังหวัด และ 4) เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาสังคมในการจัดการศึกษา โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ได้ทำความร่วมมือกับหน่วยการศึกษาในจังหวัดสงขลา เพื่อขับเคลื่อนประเด็นที่มุ่งเน้นดังกล่าว รวมทั้งทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนวิชาชีพ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพ ทั้งนี้จึงต้องปรับหลักสูตรการเรียนการสอนและการพัฒนาครู

เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาชีพมีความน่าสนใจมากขึ้น ดังนั้นจากความร่วมมือดังกล่าวก่อให้เกิด “โครงการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา” ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นความเชื่อมโยงกับหลักสูตรในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เป็นการเทียบเคียงและชี้แนวทางให้เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อสายวิชาชีพ และเห็นความเชื่อมโยงว่าการเรียนวิชาชีพก็มีช่องทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา ซึ่งการดำเนินการของโครงการความร่วมมือดังกล่าว เกิดเป็นรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่เป็นวิชาชีพ ผลลัพธ์ที่ได้เป็นเพียงหลักสูตรฐานสมรรถนะวิชาชีพที่เทียบเคียงชี้ให้เห็นแนวทางในการศึกษาต่อเท่านั้น เพื่อย่อยต่อผลักดันนโยบายของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลาให้ประสบผลสำเร็จ โดยจะร่วมกันพัฒนาในประเด็น 1) รูปแบบกลไกความเชื่อมโยงหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นรายวิชาชีพกับอาชีวศึกษา/อุดมศึกษา จากเดิมที่เป็นการเทียบเคียงให้เป็นการเทียบโอนสู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้ 2) จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่สามารถเทียบโอนรายวิชาได้ 3) มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและวัดประเมินผล และ 4) มีแพลตฟอร์มทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา

จากบทบาทภารกิจดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและสนับสนุนให้เกิดรูปแบบหรือนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2562-2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจการสร้างเครือข่ายและการพัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้แก่ สถานศึกษา ภาครัฐ สถานศึกษาภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นในเขตพื้นที่การศึกษา

เพื่อร่วมมือกันในการแก้ปัญหาและผลักดันการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ปัจจุบันพบว่า การดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากการสร้างเครือข่ายในเขตพื้นที่และนอกเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพนั้น ยังไม่มีระบบกลไก รูปแบบเครือข่ายการดำเนินงานอย่างชัดเจนและจริงจัง ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในเรื่องการสร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อเป็นนวัตกรรมเชิงระบบในการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพให้ประสบความสำเร็จ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การศึกษาแนวทางการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังนี้ คือ (1) องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ (2) ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ (3) แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ และ (4) กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลไกความร่วมมือและการ

บริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ บันทึกผลการศึกษาตามประเด็นที่กำหนดไว้

4) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3.1.2 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป (2) ด้านกระบวนการ (3) ด้านผลผลิต และ (4) ด้านเงื่อนไขความสำเร็จจากการส่งเสริมอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากการดำเนินโครงการส่งเสริมเวทีและประชาคมเพื่อการจัดทำรูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ 2564 จำนวน 3 แห่ง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ (1) โรงเรียนวัดท่าหิน (2) โรงเรียนวัดหูแร่ และ (3) โรงเรียนบ้านคูนายสังข์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบศึกษาเอกสารและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ไม่เป็นทางการและการวิเคราะห์เอกสาร

4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3.1.3 การศึกษาแนวทางการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการนำกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ในขั้นตอนที่ 3.1.1 และขั้นตอนที่ 3.1.2 มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ตัวแทนจากภาคมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 ตัวแทนจากภาคการศึกษา จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 2 คน และกลุ่มที่ 4 ตัวแทนจากภาคประชาชน จำนวน 2 คน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

5) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3.1.4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการนำกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ในขั้นตอนที่ 3.1.1 และขั้นตอนที่ 3.1.2 มากำหนดเป็นประเด็นในการประชุมกลุ่ม

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 21 โรงเรียน กลุ่มที่ 2 สถานศึกษากลุ่มเป้าหมายที่สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จำนวน 4 อำเภอ กลุ่มที่ 3 สถานศึกษาภาคีเครือข่ายร่วมผลิตนักศึกษาครูช่าง จำนวน 10 สถานศึกษา

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล

5) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3.2 การสร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

3.2.1 การสร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เพื่อยกร่างและจัดทำคู่มือรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

3.2.2 การตรวจสอบรูปแบบกลไกความร่วมมือและ

การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์เกี่ยวข้องกับกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ตัวแทนจากภาคมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 ตัวแทนจากภาค จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทั้ง 3 เขตพื้นที่ จำนวน 4 คน และกลุ่มที่ 4 ตัวแทนจากสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 4 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความเหมาะสม

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 การประเมินรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 การประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 50 คน ประกอบด้วยโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำนวน 9 โรงเรียน 15 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 5 โรงเรียน 10 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 7 โรงเรียน 15 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสงขลา จำนวน 10 สถานศึกษา 10 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการจัดประชุม ประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น โดยทีมวิจัยเป็นผู้นำเสนอ รูปแบบ จากนั้นเชิญผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและ ประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบ กลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สมรรถนะวิชาชีพ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ตามรูปแบบการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหาร จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินการตามรูปแบบการสร้างกลไกความร่วมมือ และการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้แทนครู ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทน ผู้ปกครอง/ชุมชน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น แบบสอบถามความพึงพอใจ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการจัดประชุม สันทนากลุ่มรับฟังความคิดเห็น โดยทีมวิจัยเป็นผู้นำเสนอ ผลการดำเนินการตามรูปแบบ จากนั้นเชิญผู้เข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจต่อผลการ ดำเนินการตามรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหาร จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของกลไกความร่วมมือ และการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 องค์คณะ ได้แก่ องค์คณะที่ 1 คณะกรรมการฝ่ายบริหาร องค์คณะ ที่ 2 คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน และองค์คณะที่ 3 คณะกรรมการ ฝ่ายพัฒนาและบริหารจัดการแพลตฟอร์มทางการศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ และ 2) ด้านทรัพยากร องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ (Achievement) และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การดำเนินงาน (Doing) และ 4) การประเมินผล (Action)

4.2 ผลการสร้างรูปแบบกลไกความร่วมมือและการ บริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ รูปแบบ กลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สมรรถนะวิชาชีพประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการบริหารที่มีบุคคลหลาย ๆ ส่วนเข้ามาร่วมรับผิดชอบ กำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริง ประกอบด้วย 3 องค์คณะ ได้แก่ องค์คณะที่ 1 คณะกรรมการฝ่ายบริหาร องค์คณะที่ 2 คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน และองค์คณะที่ 3 คณะกรรมการ ฝ่ายพัฒนาและบริหารจัดการแพลตฟอร์มทางการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ เป็นการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ขององค์กร หน่วยงาน โดยมีความร่วมมือของเครือข่ายสนับสนุนการศึกษาเพื่อ พัฒนาสมรรถนะวิชาชีพให้ผู้เรียนตามความต้องการของ ชุมชน สถานประกอบการ และความเหมาะสมกับสภาพพื้นฐาน ชีวิตและสภาพของคนในท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา การจัดเรียน การสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์สู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้รายวิชาชีพกับ สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2) ด้านทรัพยากรเพื่อการสอนอาชีพ เป็นการระดม สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรการเงิน ด้านทรัพยากรวัสดุ-อุปกรณ์ ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ที่นำมาใช้ในการจัดการ

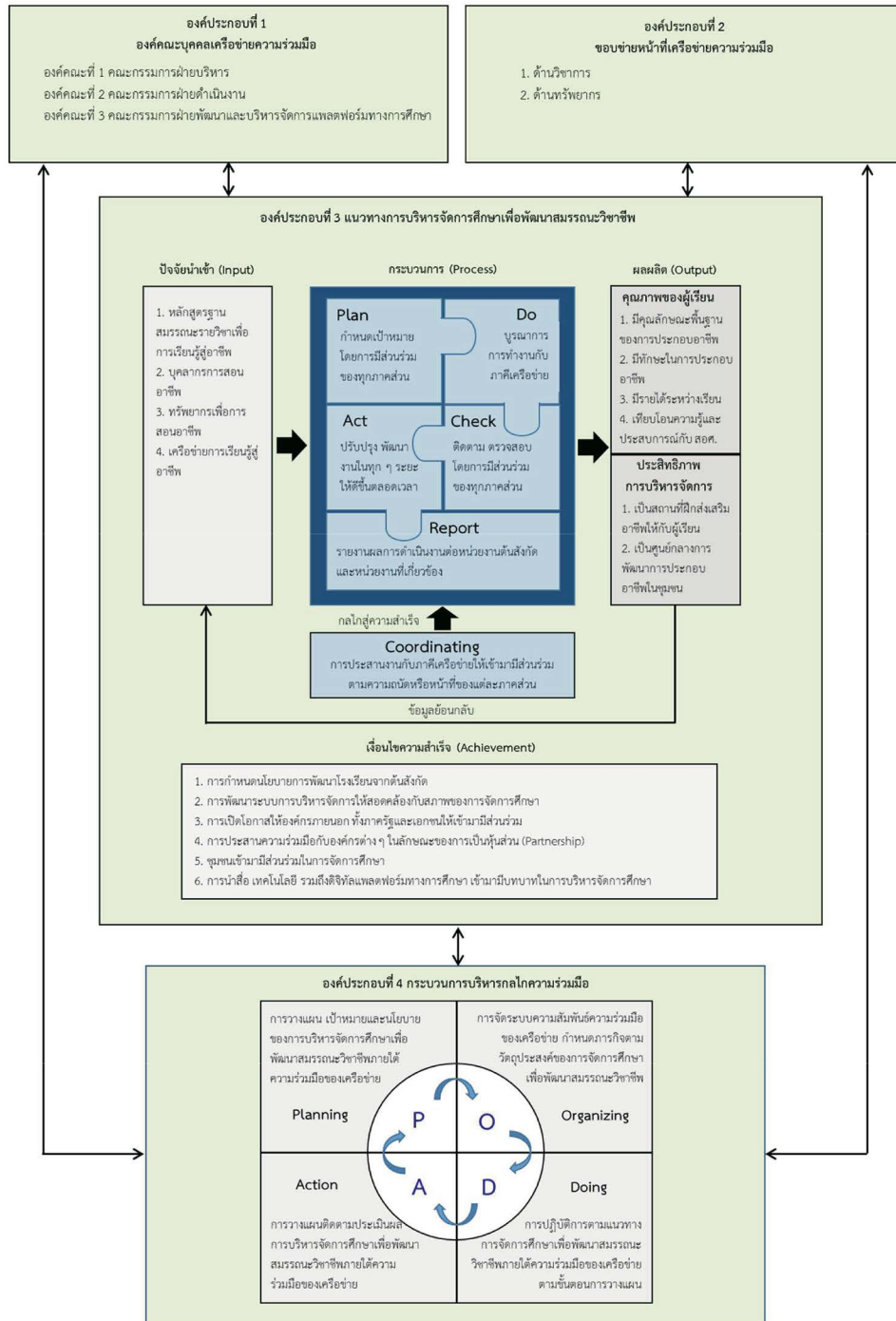
ศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและภาคีเครือข่าย โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพที่มุ่งฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านฝีมือ มีความขยัน อดทน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วมและทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บัณฑิตนำเข้า คืองานบริหารสถานศึกษา 4 งาน ซึ่งงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำเร็จ ส่วนงานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เป็นส่วนสนับสนุนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาเพื่อการเรียนรู้สู่อาชีพ 2) บุคลากรการสอนอาชีพ 3) ทรัพยากรเพื่อการสอนอาชีพ และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้สู่อาชีพ ส่วนที่ 2 กระบวนการใช้วงจรบริหารคุณภาพและมีการสร้างเครือข่ายเป็นกลไกการขับเคลื่อน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) 4) การปรับปรุง (Act) และ 5) การรายงานผล (Report) โดยมีกลไกสู่ความสำเร็จ คือ การประสานงาน (Coordinating) กับภาคีเครือข่าย ให้เข้ามามีส่วนร่วมตามความถนัด ส่วนที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วยผลผลิต 2 ด้าน คือ 1) คุณภาพของผู้เรียน และ 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นบริบทของสภาพแวดล้อมของการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นตัวช่วยในการทำให้การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ สามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้เรียนและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้จากรายวิชาชีพกับสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และองค์ประกอบที่ 4

กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ เป็นการจัดการให้บุคคลดำเนินการใช้กระบวนการอย่างมีระบบทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสนับสนุนการศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การดำเนินงาน (Doing) และ 4) การประเมินผล (Action) แสดงดังภาพที่ 1

บทความวิจัย

รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

ภาพที่ 1 รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

n=15

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. องค์ประกอบของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ	4.13	0.52	มาก
2. องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ	4.33	0.49	มาก
3. องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ	4.47	0.64	มาก
4. องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ	4.53	0.75	มากที่สุด
5. องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ	4.27	0.70	มาก
โดยภาพรวม	4.35	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความเหมาะสมของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะ

วิชาชีพ มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
4.3 ผลการประเมินรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยภาพรวม

n=50

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			ความมีประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ	4.65	0.52	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
2. องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ	4.66	0.54	มากที่สุด	4.75	0.44	มากที่สุด
3. องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ	4.68	0.48	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
4. องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ	4.68	0.50	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.67	0.50	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายองค์ประกอบ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหาร

บทควาณวิจัย

รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

กลไกความร่วมมือ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ

ผลการประเมินความพึงพอใจของการนำรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายองค์ประกอบพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยภาพรวม n=40

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ	4.72	0.48	มากที่สุด
2. องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ	4.71	0.48	มากที่สุด
3. องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ	4.73	0.45	มากที่สุด
4. องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ	4.72	0.48	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.72	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงที่สุด

5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 องค์คณะ ได้แก่ องค์คณะที่ 1 คณะกรรมการฝ่ายบริหาร องค์คณะที่ 2 คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน และองค์คณะที่ 3 คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาและบริหารจัดการแพลตฟอร์มทางการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านวิชาการ และ 2) ด้านทรัพยากร องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ (Achievement) และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การดำเนินงาน (Doing) และ 4) การประเมินผล (Action) ส่งผลให้รูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบกลไกความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ เป็นกระบวนการปฏิบัติงานหลาย ๆ อย่าง

ที่เกี่ยวข้องกัน โดยมีจุดมุ่งหมายให้กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ลู่ลวงไปด้วยการเชื่อมโยงการดำเนินงานขององค์คณะบุคคล อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมในลักษณะการสร้างความร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องให้ประสบความสำเร็จภายใต้ขอบข่ายและการกิจตามแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนานักวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและภาคีเครือข่าย เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ บรรลุผลสำเร็จให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลร่วมกันที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคล เครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายหน้าที่ เครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารกลไกความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับบุญเพิ่ม สอนภักดี [4] ที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เทศบาล ประกอบด้วย 2 องค์คณะ ได้แก่ องค์คณะที่ 1 คณะกรรมการบริหาร และองค์คณะที่ 2 คณะกรรมการดำเนินงาน และพบว่าการบริหารโดยองค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ เป็นรูปแบบการบริหารโดยมีบุคคลหลายคน เข้าไปร่วมกันรับผิดชอบกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ วินิจฉัย ตลอดจนวางแนวทางต่าง ๆ ไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อให้ฝ่ายปฏิบัตินำไปปฏิบัติก่อให้เกิดการกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานบังเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับจรรยาบรรณ ภู่อจรร [5] ที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าของรูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย หน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือ ลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ งบประมาณ และขอบข่ายความร่วมมือ แล้วพบว่า การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือให้ประสบความสำเร็จนั้น ประกอบด้วยปัจจัยที่หลากหลาย โดยการกำหนดลักษณะและขอบข่ายตลอดจนหน้าที่ของหน่วยงาน

สมาชิกอย่างชัดเจนในการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่เครือข่ายวางไว้ร่วมกันนั้นก็ เป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สายสุตา เตียเจริญและคณะ [6] ที่พบว่าองค์ประกอบของ ระบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ระบบการบริหารจัดการเครือข่าย และ 2) ข้อตกลงหรือ พันธสัญญาในเครือข่าย ส่วนองค์ประกอบของกลไกการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของพื้นที่การศึกษา จังหวัด กาญจนบุรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โครงสร้าง และหน้าที่ของเครือข่าย 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 3) บทบาทสมาชิกในเครือข่าย ทั้งนี้เนื่องจากกลไก คือ สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงาน หรือ กลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ สำหรับแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการจัดการ ศึกษาที่มุ่งฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพให้ผู้เรียน เกิดทักษะด้านฝีมือ มีความขยัน อดทน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ดังนั้นหลักสูตรการสอนวิชาชีพต้องมีความสอดคล้อง กับสภาพบริบทหรืออาชีพในท้องถิ่นและสัมพันธ์กับภาค การตลาด ความต้องการแรงงานในพื้นที่ และต้องอาศัย ความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งสถานประกอบการ ผู้ประกอบการ สถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับณรงค์ อกัยใจ [7] ที่พบว่าองค์ประกอบของการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อ ส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการ ตามพระราชดำริ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต และ 4) เงื่อนไข ความสำเร็จ และสอดคล้องกับวรชัย วิภูอุปโคตร [8] ที่ได้ ศึกษาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ากลไกการจัดการ ศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษามีกลไกการขับเคลื่อนด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ นำไปสู่ผลเป้าหมายและผลลัพธ์ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรในชุมชน คณะทำงานและการบริหาร จัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชน พื้นที่เป็นฐาน และผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียในพื้นที่ นอกจากนี้การบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจอย่างเป็นรูปธรรม ดังกระบวนการ บริหารกลไกความร่วมมือใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติการ โดยทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมเน้นเกี่ยวกับการสื่อสาร การประสานความร่วมมือของบุคลากร โดยสอดคล้องกับ นวพรรณ อินตะวงศ์และชื่นชนก โควิทท์ [9] ที่ได้ศึกษา กระบวนการเรียนรู้ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในระดับพื้นที่จังหวัด พบว่ากระบวนการเรียนรู้ของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) รวมคน 2) ร่วมคิด 3) ร่วมทำ 4) ร่วมสรุป บทเรียน และ 5) ร่วมรับผลการกระทำ และสอดคล้องกับวีระ ทองประสิทธิ์ [10] ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด ชุมชน วิทยาลัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า (หลวงพ่อเป็นอุปถัมภ์) จังหวัดนครปฐม พบว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านจัดองค์การ และการจัดระเบียบงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านการ ควบคุมและประเมินผล

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) โรงเรียนที่จะนำรูปแบบไปใช้ควรศึกษาสภาพ บริบทของพื้นที่ ความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพ เศรษฐกิจของชุมชน สภาพความพร้อมของโรงเรียน เพื่อให้การนำรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับ สภาพของพื้นที่

2) หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายให้โรงเรียน มีการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนาเน้นให้มี รูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายเน้นการส่งเสริมอาชีพ ให้กับผู้เรียน รวมทั้งควรปรับระเบียบ กฎเกณฑ์ให้เอื้อต่อการ จัดการนำรูปแบบไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบท

3) หน่วยงานต้นสังกัดควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการ กำหนดนโยบายการส่งเสริมการสอนอาชีพในโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาให้ชัดเจน รวมทั้งพัฒนาความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนอาชีพให้กับผู้บริหารการ ศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- [2] สำนักศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2562). แผนพัฒนา การศึกษา (พ.ศ. 2562-2565) จังหวัดสงขลา. สงขลา: สำนักศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.
- [3] สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2563). แผนพัฒนา การศึกษา (พ.ศ. 2563-2565) จังหวัดสงขลา: ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สงขลา: สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสงขลา.
- [4] บุญเพิ่ม สอนภักดี. (2558). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [5] ขจรวรรณ ภู่อจ. (2564). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างองค์กรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนในโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎี บัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6] สายสุตา เตียเจริญ ไชยยศไพวิทยศิริธรรม มาเรียม นิลพันธุ์ และนพดล เจนอักษร. (2565). การสร้างระบบกลไกรูปแบบ เครือข่ายการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของพื้นที่การ ศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, 5(1), 1-20.
- [7] ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนใน โครงการตามพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- [8] วรชัย วิภูอุปโคตร. (2564). การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 13(3), 320-332.

- [9] นวพรรณ อินทังวงศ์, และชื่นชนก โควินท์. (2563). กระบวนการเรียนรู้ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับพื้นที่จังหวัด. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7(12), 197-209.
- [10] วีระ ทองประสิทธิ์. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด ชุมชน วิทยาลัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: วิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า (หลวงพ่อบุเป็นอุปถัมภ์) จังหวัดนครปฐม. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 33(117), 113-126.